Redacţiunea, Administraţiunea, și Tipografia:
Brașov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet,
INSERATE se primesc la Administraţiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 125. Brașov, Lunĭ-Marţĭ, 6 (18) Iunie 1895.

Combinaţiunĭ ungurescĭ.

Brașov, 5 Iunie v. 1895

Stările critice din Austria, carĭ au făcut, putem ḑice, inevitabilă isbucnirea unei crise parlamentare și de cabinet din cele mai serióse, sunt comentate de pressa ungurescă cu o satisfacţiune caracteristică.

De-o parte, prin comentarea celor ce se petrec adĭ în Austria, pressa maghiară caută a legitima esclusivismul de rassă al hegemoniei maghiare. Așa le trebue Germanilor austriacĭ, ḑic politicianii ungurĭ, décă li-a plăcut a se dimite la coaliţiunĭ cu naţionalităţile. Sĕ fi făcut și ei, cum am făcut noi, sĕ fi desconsiderat naţionalităţile cu desĕvîrșire, sĕ nu se fi dimis la coaliţiunĭ parlamentare cu ele, ci sĕ le fi gonit din parlament, precum am gonit noi pe ale nóstre, căcĭ atuncĭ alt-fel ar fi putut dispune guvernele austriace și altcum ar fi adĭ stările parlamentare din Austria.

De altă parte Maghiarii privesc în stările critice din Austria un mare avantagiu pentru aspiraţiunile lor la independenţă. Acesta și este principalul motiv, care-i face sĕ se bucure atât de mult.

Organul kossuthist „Egyetértés", într'un articul mai nou subscris de Francisc Kossuth, nu se genéză de-a o spune pe faţă, așa ḑicênd, că acum monarchului nu i-a mai rĕmas, decât sĕ lase Austria în scirea Domnului și sĕ vină în Ungaria, căcĭ, după combinaţiile fóiei kossuthiste, numai aicĭ mai póte fi scăpare pentru el.

După ce salută cu bucuriă tendinţele Cehilor, Polonilor și Slovenilor, ḑicênd, că Ungaria va ajunge mult mai ușor la independenţă, décă mai întâiu tóte aceste naţionalităţĭ ale Austriei îșĭ vor fi dobêndit independenţa lor, fóia ungurescă face un apel la cercurile mai înalte dătătóre de ton, pe carĭ le rógă sĕ facă o asemĕnare între situaţiunea Ungariei și a Austriei, ér din acéstă asemĕnare sĕ tragă consecinţele „logice".

Aceste consecinţe ar fi, că décă după lupte și sforţărĭ de seculĭ nu li-a succes Germanilor austriacĭ a imprima caracter german nicĭ măcar unei naţiunĭ atât de sdrobite, precum erau Cehii, cu atât mai puţin le va succede a susţiné caracterul german al întregei monarchii acum, de óre-ce basa acestui caracter este adĭ proprietatea marelui imperiu german, care îșĭ esercită puterea sa de atracţiune asupra tuturor Nemţilor. Urmând legile naturei, Nemţii austriacĭ gravitéză decĭ înafară și nu înlăuntru. De geaba cercurile mai înalte dătătóre de ton sunt germane, căcĭ în jurul corónei nu mai este adĭ un element german, care sĕ numere ceva, nu mai e putere germană.

Din contră, continuă fóia kossuthistă, aicĭ este Ungaria cu admirabila ei credinţă și alipire, din a căreia inimă cea mai mică binefacere este în stare sĕ ștérgă amintirea suferinţelor de seculĭ. Aicĭ este Ungaria cea viguróză și înflorităre, care nu gravitéză înafară, și pe care coróna s'ar puté rădima ca pe-o basă sigură, ér nu ca în Austria, unde ea este basată pe nisip sburător, pe care curentul grupărilor de popóre îl mână încóce și încolo.

Cu alte cuvinte, după combinaţiile fóiei ungurescĭ, coróna nu mai póte avé nicĭ un viitor sigur în Austria din causa naţionalităţilor. Locul ei ar fi aicĭ în Ungaria, unde tóte sunt tarĭ ca o stâncă. Aicĭ sĕ-șĭ îndrepte dér atenţiunea cercurile dătătóre de ton ale monarchiei; Austria s'o lase în scirea Domnului, căcĭ și așa cu naţionalităţile de-acolo n'o vor puté scóte la cale, ci mai bine sĕ îngrijéscă a sprijini din rĕsputerĭ tendinţele Maghiarilor, carĭ vor sĕ prepare corónei un teren „sigur" prin întărirea „caracterului naţional maghiar" al statului.

Precum vedem, șoviniștii ungurĭ sciu sĕ tragă din stările critice ale Austriei conclusiunĭ prea îmbucurătóre pentru ei. Vorba e numai, că socotéla de-acasă nu se prea potrivesce cu cea din têrg. Șoviniștii ungurĭ n'ar trebui sĕ uite, că décă stările în Austria au ajuns a fi astădĭ atât de critice și amenințătóre, causa este a se căuta numai și numai în nemulţămirea naţionalităţilor, care se manifestă astădĭ într'un mod atât de acut.

Aceeașĭ nemulţumire bântue însĕ și între naţionalităţile din partea de dincóce a monarchiei și, décă ea se va perpetua, e numai o cestiune de timp până când se va manifesta și la noi în acelașĭ mod grav și amenințător, cum o vedem manifestându-se astădĭ în Austria.

CRONICA POLITICĂ.

— 5 (17) Iunie.

Ministrul de interne a compus deja **instrucţiunea, ce este a se da purtătorilor de matricule,** care cuprinde 120 §§. și constă din patru părţĭ principale: Cea dintâi conţine disposiţiunile generale cu privire la purtarea matriculelor, precum și disposiţiunile speciale privitóre la matriculele celor ce se nasc și celor ce mor; a doua parte preciséză procederea, care este a-se urma la coregerea matriculelor pe cale administrativă; a treia parte preciséză procederea, care este a-se urma la înlocuirea matriculelor perdute; și, în fine, a patra parte conţine normative pentru câștigarea datelor, ce sunt de lipsă la conscrierea pentru scopurĭ militare și statistice.

*

După cum anunţă ḑiarele din Budapesta, ministrul de culte și instrucţiune publică *Dr. Iuliu Wlassics* lucră în continŭ la **planurile sale de reformă.** Ce se ţine de resortul cultelor, deja s'au prelucrat instrucţiunile detailate, după carĭ sĕ se facă conscrierea beneficiilor bisericescĭ catolice mai micĭ și mai marĭ, carĭ cum se scie, vor servi ca basă la *regularea congruei.* Conscrierea se va face tómna viitóre. Asememenea voesce ministrul sĕ întreprindă un pas decisiv și în cestiunea *autonomiei catolice.* In resortul instrucţiunei publice ministrul Wlassics deja a finit proiectul sĕu privitor le *reorganisarea consiliului de învĕţămênt al ţĕrei.* Asémenea este gata și normativul pentru *internatul profesorilor dela școlele medii* precum și o *instrucţiune deosebită pentru directorii dela școlele medii.*

*

„Agenţia Reuter" anunţă din *Roma,* că în consistorul viitor vor primi **pălăriă de cardinal** următorii nuncii: *Ferrata* din Paris, *Creloni* din Madrid, *Jacobini* din Lisabona și *Agliardi* din Viena.

*

Ḑiarul frances *„Gaulois"* anunţă, ca fapt sigur, că președintele republicei francese **Faure** va întreprinde o călĕtoriă **la Petersburg,** cu ocasiunea încoronărei părechei împĕrătescĭ.

*

Deja este definitiv hotărît, ca o **deputaţiune bulgară** sĕ mérgă la Petersburg și sĕ depună *o cunună pe mormêntul* împĕratului *Alexandru III.* Deputaţiunea va fi compusă din următorii membri: metropoliţii *Gregor și Clement,* președintele sobranjei *Todorow,* poetul *Wazow,* președintele clubului partidei poporale *Mincevivĭ* și deputaţii *Nabodcow* și *Geschow.*

Crisa în Austria.

Situaţia în Austria continuă a fi din ce în ce tot mai încurcată.

Dăm adĭ un scurt reasumat a celor petrecute de Vinerĭ până ierĭ.

Partida stângei germane unite a ţinut Vinerĭ o conferenţă în care membrii de faţă (70) au luat unanim hotărîrea, că partida se alătură la punctul ei de vedere în cestiunea claselor paralele slovene din Cilli, enunţând, că *ii este imposibil a mai face parte din coaliţiune.* Mai departe președintele a fost provocat, ca fără amânare sĕ convóce o adunare de partid, așa, ca sĕ se

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Memoriile unui artist.

Sub titlul acesta *„Revue de Paris"* a început a publica amintirile lui *Gounod.* Prima parte, care a apĕrut în numĕrul dela 9 Iunie, conţine amĕnunte biografice interesante asupra tatălui autorului lui *„Faust"*, François-Louis Gounod, care a fost un pictor de talent, și asupra mamei sale, căreia datoresce, cum spune el, tot ce a putut face bine. A doua parte se ocupă cu autorul lui „Faust".

Etă pasagiile, în carĭ povestesce, cum s'a declarat la dênsul vocaţiunea musicală:

Mama, care mi-a fost și doică, m'a făcut sĕ înghit mai multă musică, de cât lapte. Nu mĕ alăpta nicĭ odată fără sĕ cânte, și pot sĕ ḑic, că mi-am luat primele lecţii fără nevoia de a da multă atenţiă. Fără sĕ sciu, aveam deja noţiunea fórte clară și fórte precisă a intonaţiunilor și intervalelor, ce representă, a tuturor primelor elemente, carĭ constituesc modulaţiunea și a diferinţei caracteristice între modul major și modul minor, înainte chiar de a fi auḑit de ele, căcĭ într'o ḑi, auḑênd că se cântă pe stradă un cântec în mod minor, am strigat:

— Mamă, pentru ce cântă el în do plângăcios?

Aveam decĭ urechia perfect desvoltată, și puteam sĕ-mĭ ţin fórte bine locul într'un curs de solfegiu, unde așĭ fi putut fi chiar profesor.

In timpul acela esista un musicant numit Jadin, care îșĭ făcuse o reputaţiă prin câte-va romanţe. Mama 'i scrise rugându-l sĕ vie sĕ-șĭ dea sémă de disposiţiile mele musicale. Jadin veni, mĕ așeḑă într'un colţ cu faţa întórsă, se puse la pian și improvisă o seriă de acordurĭ și modulaţiunĭ, întrebându-mĕ la fiă-care modulaţiă nouĕ:

— In ce ton sunt?

Nu am greșit nicĭ odată. Jadin fù încântat. Mama triumfa.

Intr'o ḑi mama îmĭ făgădui, că mĕ va lua la opera italiană pentru a auḑi Otello de Rossini, cântat de Malibran, Rubini și Lablache.

Așteptarea acestei plăcerĭ mĕ făcù nebun de impacienţă și bucuriă. Imĭ aduc aminte, că perdusem pofta de mâncare, așa că la masă mama îmĭ ḑise:

— Décă nu mănâncĭ, nu te ducĭ la operă.

Imediat începui sĕ mănânc cu resemnare. Mâncasem fórte de vreme, pentru-că nu aveam bilete dinainte — ceea ce ar fi costat mai scump — și eram siliţĭ sĕ facem códă pentru a lua de la casă două bilete de parter, câte 3 francĭ 75 banĭ, o cheltuială destul de mare pentru mama. Era un ger de crăpau pietrele; timp de două óre am așteptat rêndul, ca sĕ întrăm la casă. Intrarăm în fine. Nu voi uita nicĭ odată impresia, ce am simţit vĕḑênd sala, cortina și policandrul. Mi-se părea, că sunt într'un templu. Sosi momentul solemn. Sunară cele trei loviturĭ obicĭnuite; uvertura trebuia sĕ încépă. Inima 'mĭ bătea cumplit. Representaţia acésta a fost un delir. D-na Malibran, Rubini, Lablache, Tamburini, care cânta pe Jago, vocile, orchestra, tóte mĕ înebuniră.

Eșiĭ certat cu desăvêrșire cu prosa vieţei reale și instalat în visul idealului, care 'mĭ devenise atmosfera și ideia fixă. Nu am închis ochii nóptea: nu mĕ mai gândeam, de cât sĕ fac și eu un Otello!

In loc de a-mĭ face lecţiile, începui sĕ compun. Profesorul îmĭ cerù într'o ḑi lecţia. I-o dĕdui.

— Dér copia? întrebà el.

Cum nu putui sĕ i-o arĕt, apucà hârtia de musică și o rupse în mii de bucăţele. Mĕ revoltà; el mĕ pedepsi; protestai; fui din nou pedepsit.

Acéstă primă persecuţiă, în loc sĕ mĕ vindece, îmĭ înflăcărà ardórea musicală. Declarai formal mamei mele, că vréu sĕ devin artist; esitasem, un moment, între pictură și musică. Mama fù consternată. Ea vĕḑuse de aprópe, ce va sĕ ḑică a fi artist, și se temea de o a doua ediţiă a esistenţei prea puţin fericite a tatălui meu. Alergà la provisorul liceului, Poirson.

Acesta o liniști

— Nu aveţĭ témă, 'i ḑise el; fiul d-v. nu va fi musicant

Mama plecà. Provisorul mĕ chemà și îmĭ ḑise:

— Ei bine? Cum? Vrei sĕ devĭĭ musicant?

— Da, d-le.

pótă aduce o hotărîre, care sĕ oblige necondiționat pe toțĭ membri ei.

Sub impresiunea acestuĭ conclus, *comisiunea budgetară și-a amânat ședințele.* Amânarea acésta se motivézǎ din unele părțĭ cu incapabilitatea guvernuluĭ de-a ajunge la o ințelegere armonică în cestiunea Cilli.

Ministrul-președinte *Windischgraetz a refusat rugarea maĭ multor colegĭ din ministeriu, carĭ au cerut ținerea unuĭ consiliu de miniștri.* El a făcut'o acésta declarând, că în actuala situațiune încurcată, cabinetul, între aĭ căruĭ membri sunt deosebirĭ de vederĭ atât de marĭ, nu va puté ajunge la nicĭ o hotărîre.

Contele *Hohenwart* a refusat orĭ-ce concesiune în afacerea-Cilli, deși se pretinde, că Slovenilor li s'ar fi oferit drept recompensă două gimnasiĭ inferióre în alte localitățĭ ale Stiriei.

Clubul-polon declară, că e tréba guvernuluĭ de-a se învoi cu Slovenii în afacerea acésta, deputații polonĭ însĕ trebue sĕ țină la punctul lor de vedere și la obligamentul, ce l'au luat față cu Slovenii.

Ședințele parlamentuluĭ se vor continua mâne și se dice, că guvernul va cere un proiect-provisoriu de budget.

De altfel „*Neue Freie Presse*" de Sâmbătă séra scrie următórele:

„Situația nu s'a schimbat de loc în esența ei, adĭ. Raportele, ce vorbesc despre încercărĭ de aplanare, trebue primite cu cea mai mare preingrijire. Nu s'au făcut oficios nicĭ un fel de tractărĭ, și încercările carĭ pornesc dela persónele neînputernicite cu așa ceva, abia décă vor avé vre-un resultat. Lucrurile au ajuns la punctul, care face cu totul întârdiate și zadarnice astfel de încercărĭ. *Crisa nu se învérte numai în jurul cestiunei-Cilli.* Ea este productul încurcăturilor din timpul din urmă și e urmarea neputinței de acțiune a coalițiunei și a ministeriuluĭ de coalițiune. Adĭ a fost un consiliu de miniștri. În cercurile politice se crede, ca sigur, că săptĕmâna viitóre crisa va deveni publică *și se va pronunța în dimisia cabinetuluĭ Windischgraetz*".

*

Dăm acum un scurt resumat despre ședința din urmă a parlamentuluĭ central din Viena, în care s'a întâmplat un scandal sui generis.

Se discuta asupra § 266 din proiectul reformeĭ dăriĭ. Înainte de votare președintele a dat o pausă de 10 minute. După votare deputatul *Schamanek* a cerut sĕ se constate raportul voturilor.

Schamanek: Am cerut și mai înainte, dér nu s'a întâmplat.

Președintele: Fiind-că spuneațĭ, că vĕ vețĭ retrage propunerea.

Schamanek: M i n c i u n ă! Cine a cutezat sĕ dică acésta?

Vașaty: Călcațĭ regulamentul camereĭ.

Președintele voi apoi sĕ deschidă votarea asupra uneĭ propunerĭ a luĭ Vașaty.

Cehii tinerĭ: Ce-ĭ cu cele 10 minute?

Președintele: Mĕ rog de iertare, avețĭ dreptate. Se începe pausa de 10 minute.

Când s'a început votarea, Cehii tinerĭ au întrerupt pe președinte dicênd, că n'au trecut încă 10 minute.

Ceĭ din stânga: Deja au trecut.

Funke (Ceh tînĕr): Vĕ merg rĕu césórnicele.

Președintele: Mĕ rog, d-l Funke are dreptate, sunt încă numai $8^1/_2$ minute, (Ilaritate).

Acum s'a început comedia. Deputatul *Schneider* a declarat, că în ședința din urmă a interpelat pentru rugăciunea jidovéscă „Kol Nidre" și a adaus o carte, ca sĕ dovedéscă, că textul citat de el este adevĕrat. A observat însĕ, că deputatul *Bloch* (jidan) a luat interpelația în mână și a pus ceva în carte, ér mai târdiu a vĕdut, că cuprinde un articol infam, miserabil, murdar. Întrébă dér pe președinte, décă pe viitor se va nisui, ca astfel de *mișeliĭ jidovescĭ* sĕ nu se mai întêmple?

Bloch: Cer cuvênt. *Președ.*: Nu încape discuție aicĭ. *Bloch*: Cer cuvênt, pentru o întrebare. *Președ.*: Ițĭ permit sĕ facĭ întrebare, dér sĕ mergĭ la locul d-tale.

Bloch luând cuvêntul insultă pe Schneider, dicênd, că e bun de casa nebunilor, ér nu de parlament.

Gessman: Tu eștĭ mai bun, *vagabund impertinent.*

Bloch (către Gessmann): Tu eștĭ impertinent, nu eu.

Gessmann: Un om, care nicĭ n'are loc aicĭ, care a ajuns aicĭ prin înșelăciunĭ uriașe... (Mare sgomot la antisemițĭ).

Președ. Cer liniște. D-luĭ deputat Bloch îĭ detrag cuvêntul.

Schneider: Nu-ĭ adevĕrat, ce a dis jidanul; am vĕdut însu-mĭ. Nu permit sĕ fiu insultat în astfel de mod de către un *jidan mișel și ticălos.*

Președ.: Pe d-l Schneider îl provoc la ordine.

Schneider: Depărtéză din cameră pe acel *jidan miserabil.* Rușine, că clubul polon sufere în mijlocul sĕu pe-un astfel de jidan.

Cu acésta ședința s'a închis.

Maturisanții din Blașiu.

Aprópe la tóte șcólele este un vechiu obiceiu, ca elevii maturisanțĭ sĕ se fotografeze în corpore la finea anuluĭ scolastic, având în mijlocul lor și pe respectivul profesor de clasă.

Conform acestuĭ obiceiu, elevii maturisanțĭ dela gimnasiul superior din Blașiu s'au fotografat nu de mult în grupă, având în mijlocul lor pe profesorul de clasă, d-l *Ciriac B. Groze.* De-asupra tabloului ei au pus nevinovata devisă: „*Venin vom lua, în foc nc vom băga pentru idealul național*".

A fost de ajuns atât, ca salahorii șovinismuluĭ desmățat dela pressa maghiară, sĕ bată doba, sĕ facă sgomot mare și sĕ ațițe, în mod rĕutăcios, contra nevinovaților studențĭ. Cetitorii noștri ișĭ vor aduce póte aminte, cum tocmai în ajunul sĕrbărilor de instalare dela Blașiu, archișoviniștii dela „Magyarország", luând notiță despre actul nevinovat al tinerilor maturisanțĭ din Blașiu, cereau în terminĭ energicĭ, ca sĕ intrevină inspector, procuror și guvern, dând lucruluĭ o tendință, pe care n'a avut'o și nicĭ n'o are, adecă o tendință „politică".

Nu scim prin ce fasă a trecut acéstă inofensivă afacere de atuncĭ și până adĭ. Ceea ce scim însĕ e, că, după descoperirile corespondentuluĭ nostru, ce le-au publicat în Nr. 111 al „Gazeteĭ", „filoromânul" Putnoky Miklos dimpreună cu inspectorul scolar suprem din Clușiu, Kuncz, au pus la cale un interogator, care s'a luat cu tinerii maturisanțĭ în diua de 29 Maiŭ prin domnii profesorĭ (ca comisarĭ) Aron Deac și Alexiu Viciu.

Intrebațĭ fiind, că ce înțeleg sub *idealul național?* cine i-a îndemnat sĕ pună acéstă devisă pe tablou? consultatu-s'au, și unde, asupra devisei, și décă au pus devisa cu scirea profesoruluĭ de clasă? — studenții au rĕspuns, că: sub idealul național au înțeles și înțeleg progresul națiunei, ca sĕ fiă în rêndul celorlalte némurĭ culte, atât în prința intelectuală, cât și materială; că nu i-a îndemnat nimene a pune devisa din cestiune; că n'a propus'o nime cu intenție premeditată, orĭ cu scop rĕu, și că profesorul de classă n'a sciut nimic despre devisă, ér cu atât mai puțin ceilalțĭ domnĭ profesorĭ.

Se credea cu tot dreptul, că afacerea se va curma aicĭ, nefiind nicĭ un motiv, orĭ basă seriósă pentru o mai departe cercetare. Însĕ n'a fost așa, căcĭ étă în adevĕr, ce se anunță din Blașiu cu data de 15 Iunie:

La ordinul ministruluĭ de justiție, procurorul reg. ung. *Csiki* din Alba-Julia, vine aicĭ, ca sĕ facă *un interogator cu profesorul Ciriac B. Groze* și cu *maturisanții clasei VIII gimnasiale* în afacerea devisei de pe tabloul fotografic.

Esamenele de maturitate s'au amânat.

Scirea acésta o comunică și „Dreptatea" din Timișóra în numĕrul ei dela 16 Iunie. Credem însĕ, că ea totușĭ are lipsă de confirmare, mai ales că în „Unirea", din Blașiu, ce am primit'o adĭ, nu se spune prin nicĭ un cuvênt despre interogatorul și amânarea esamenelor din cestiune.

Reținêndu-ne dela apreciarea în merit a acestei sensaționale afacerĭ, așteptăm lămurirĭ grabnice dela loc competent.

Falsificatorii.

Sub acest potrivit titlu „Erdélyi Hiradó" dela 15 Iunie publică următórea plângere, pe care o reproducem în traducere din cuvênt în cuvênt, — căcĭ prea conține adevĕrul, decât ca s'o putem ignora. Étă-o:

De-alungul și latul țĕriĭ se face acum conscripția cetățenilor alegĕtorĭ. Și de-alungul și latul țĕriĭ s'aude plângerea, că *listele electorale se falsifică.* De multe-orĭ, sub cele mai ridicole pretexte, aderenții guvernuluĭ se légă de cetățenĭ, pe carĭ nu vor sĕ-ĭ vadă în listele electorale. Astfel numai se póte ințelege, că sunt comitate, în carĭ, în urma acestei procederĭ, numĕrul alegĕtorilor scade la $^2/_3$, sĕu chiar și la jumĕtate. Fața cu elementul oposițional au pornit un adevĕrat rĕsboiu de stîrpire, așa încât la comitetul central nicĭ într'un an nu s'au făcut atâtea reclamațiunĭ, cum se vor face de rêndul acesta.

Guvernul se numesce pe sine liberal. El însĕ *usurpéză acest nume.* El ișĭ ridică și acum, *în mod ucidĕtor,* arma contra dreptuluĭ electoral. Ce-șĭ sfarmă el capul cu aceea, că prin fapta luĭ sgudue basa constituției, pe care s'a ridicat independența patriei maghiare? Scopul sĕu este, numai de a-șĭ întări domnia și de-a frânge capul oposițieĭ. Se găsesc fórte numeroșĭ cu suflet slugarnic, carĭ sperând la vre-un bun ciolan, îĭ dau mână de ajutor. Sub masca liberalismuluĭ se fac cele mai scandalóse abusurĭ. Se pare c'am trăi vremile, carĭ au dominat în Francia înainte de revoluția din Iulie, când o majoritate cumpărată a pus în lanțurĭ libertatea. Acéstă majoritate și guvernul eșit din ea au avut practica cea mai predilectă de-a falsifica listele electorale.

Și la noi tot pe acéstă basă s'a făcut lista electorală. Au copiat originalul frances, și parlamentuluĭ nicĭ că i-a venit minte, sĕ esamineze în ce chip Francesii s'au nisuit mai târdiu a îndrepta scandalele alcătuireĭ originale. Una dintre legile francese votate ulterior, a ordonat d. e., că nu este permis a fi eliminat nime din listă fără de hotărîre motivată, care sĕ se aducă la cunoscința respectivuluĭ.

La noi nu se cunósce așa ceva.

Sĕ ne închipuim acum, că în patria nóstră se introduce administrația de stat, cum o plănuesce guvernul, adecă fără garanții.

Ceea ce esperiăm acum la alcătuirea listelor, dovedesce cât se póte mai elocuent, că cu ajutorul acestuĭ sistem, guvernele, liberale (?), carĭ operéză cu funcționarĭ numițĭ, vor face, ca Maghiarul sĕ ajungă *la sórtea sclavilor din Africa,* putând tracta cu el așa, cum îĭ place. *Nicĭ nu se póte închipui altceva, — considerând abusurile actuale — decât deplina asuprire a independenții individuale*: adecă sclăvia.

Până aicĭ fóia ungurésca din Clușiu, ale căreĭ cuvinte sunt atât de elocuente, încât nu mai au nevoiă de comentar. O întrebare însĕ totușĭ trebue sĕ punem: Décă înșișĭ Maghiarii se plâng astfel contra ne mai pomenitelor abusurĭ, ce se fac în afacerĭ electorale, ce am puté sĕ dicem noi, ce acuse teribile am puté sĕ producem noi Românii contra sistemuluĭ de spoliațiune a dreptuluĭ electoral, de care se plânge „E. H.", și contra ilegalităților, ce se sĕvĕrșesc la lumina dileĭ contra libertății cetățĕnuluĭ, de-așĭ valida acest drept?

Și totușĭ șoviniștii patentațĭ și „receptĭ" din Pesta și Clușiu ne tot invită se întrăm în dieta lor, pe basa unuĭ sistem electoral rĕmas din timpurile negrului feudalism și în nisce condițiunĭ, ca cele contemplate de „E. H."!

Cine vré sĕ-șĭ vêndă sufletul și consciința sa de Român, asculte-ĭ, și mérgă la cioroborul din Pesta; cel ce însĕ ține la cinstea și dreptul sĕu de cetățĕn și de Român cu durere de sórtea și viitorul poporuluĭ, sĕ respingă dela sine astfel de ademenirĭ adversare, și sĕ nu pĕcătuéscă a vota pentru aceia, carĭ făuresc legĭ la sugrumarea limbei și naționalității nóstre, orĭ chiar sĕ între într'o dietă, care a făcut tabula rassa din tóte postulatele nóstre drepte și îndreptățite!

SCIRILE DILEI.

— 5 (17) Iunie.

Juriștii românĭ din Clușiu, după cum ni-se scrie, ișĭ fac datorința lor de studențĭ în mod fórte brav. Dintre 14 juriștĭ românĭ, carĭ s'au supus până acum la esamenul prim fundamental, au rĕușit toțĭ, afară de unul, care a cădut din Istoria dreptuluĭ universal europén. La al doilea esamen de asemenea numai unul n'a rĕușit din Dreptul filosofic. Rigoróse au făcut șése juriștĭ românĭ, toțĭ cu succes.

—o—

Transferare. Din Clușiu ni-se scrie: Dintre puținiĭ oficerĭ românĭ, carĭ se mai află în garnisóna din Clușiu, érĕ pe rênd transferă ministrul de rĕsboiu câte unul. Dilele aceste încă a fost transferat d-l locotenent I. *Cuparencu*, dela divisia 12 de artileria din Clușiu, la *Graz.*

—o—

— Așa! Dér a fi musicant nu 'i o situație.

— Cum, d-le? Nu este o situație a se numi Mozart, Rossini?

Și simțiĭ capul meu de 13 sĕu 14 anĭ, făcênd o mișcare de mândrie.

Imediat se schimbă obrazul provisoruluĭ.

— A, dise el, așa o ințelegĭ? Ei bine, bine; vom vedé, décă eștĭ capabil sĕ devinĭ musicant. De dece anĭ am o loje la Operă și sunt un judecător bun.

Deschise un sertar, scóse o fóie de hârtiă și începù sĕ scrie versurĭ. Apoi 'mĭ dise:

— Ia acésta și fă-i musică.

Jubilai. Il părăsiĭ și mĕ întorseĭ în clasă; pe drum cetiĭ cu témă versurile. Era romanța luĭ Ioseph: „A peine au sortir de l'enfance..."

Nu cunosceam nicĭ pe Ioseph, nicĭ pe Méhul. Nu fusei decĭ genat de nicĭ o amintire. La recreația următóre, romanța era făcută. Alergai în grabă la provisor.

— Ce e, mititelule?

— D-le, romanța e gata.

— Cum? deja?

— Da, d-le.

— Sĕ vedem? cântă-mi-o.

— Dér, d-le, mi-ar trebui un pian ca sĕ mĕ acompaniezĭ.

— Nu, nu, nu e nevoiă.

— Dér, d-le, am eu nevoiă, pentru armoniile mele.

— Cum, pentru armoniile tale? Unde sunt armoniile tale?

— Aci, d-le, în cap.

— A!.. Ei bine, cântă și așa: voi pricepe și fără armonii.

Vĕdui, că trebue sĕ mĕ supun.

Cântasem abia jumĕtate din prima strofă și vĕdui, că privirea judecătoruluĭ meu se îndulcesce. Acésta mĕ încuragiă; simțiam isbânda. Când sfîrșiĭ, provisorul îmĭ dise:

— Acum, aide la pian.

Triumfai; reîncepui romanța și la sfîrșit, sĕrmanul Poirson, învins, cu lacrimĭ în ochĭ, îmĭ luă capul între mânĭ, mĕ sărută și-mĭ dise:

— Du-te, băete, fă musică!

Distincţiune. „Timpul“ aduce scirea, că d-l *George Dima*, profesor de musică în Sibiiu şi dirigent al reuniunei române de musică, care a debutat cu atâta succes în sărbătorile Rosaliilor la Bucurescī, a fost decorat cu medalia *Bene-Merenti cl. 1.*, pentru merite artistice.

—o—

Incruciĕătorul Elisabeta în Copenhaga. Consulul român din Copenhaga a dat Mercurī în onórea comandantului şi a oficerilor de pe încrucişătorul „Elisabeta“, care a voit acolo, un banchet, la care au luat parte în total 52 de persóne, printre carī ministrul danez de marină şi autorităţile superióre. S'au ridicat toaste pentru Suveranii şi marina Românieī, precum şi pentru Suveranii şi marina Danemarcei. In lipsa regelui Christian, prinţul şi prinţesa Waldemar au primit în audienţă pe d-l colonel *Urscanu*, dela care s'au informat despre sănĕtatea Majestăţilor Lor Regelui Carol şi Reginei Elisabeta a Românieī, exprimându-şī dorinţa de a fi reamintiţī bunei suvenirī a Majestăţilor Lor.

—o—

Profesorī pedepsiţī. Scim, că mai mulţī profesorī dela şcóla reală superióră ungurésca din Oradea-mare au fost traşī în cercetare disciplinară pentru mai multe abusurī şi scandalurī, cu carī erau învinuiţī. In urma acéstă ministrul, după o telegramă mai nouă, a pedepsit pe directorul Vidovich Bonaventura cu admoniare şi transferare, ér pe profesorul Szilagyi Albert nu l'au aflat vinovat cu defraudărī şi jăfuirī, cu carī era acusat, dér pentru „negligenţe pedagogice“ a fost totu-şī pedepsit cu admoniare şi transferare. In acest an şcolar, ministrul a transferat dela Oradea-mare nu mai puţin ca patru profesorī, din causa învinuirilor ridicate în contra lor. Noroc, că şcólele la carī se întêmplă ast-fel de lucrurī scandalóse sunt *unguresci*, căcī altfel de mult ar fi fost vai de ele.

—o—

Proces monstru. In 25 l. c. se va începe la tribunalul din Budapesta procesul socialist monstru, care s'a intentat conducerei partidei socialiste din Ungaria pentru o proclamare intitulată: „O întrebare către naţiunea ungară!“, publicată imediat înainte de pertractarea în procesul socialiştilor dela H.-M.-Vasarhely. Sunt acusaţī pentru agitare cu totul 14 indivizī.

—o—

Prietenia între oficerī austriacī şi rusescī. Un oficer rusesc din garnisóna Dubno, baronul Korf, primi dela comandantul sĕu permisiunea de-a trece în oraşul Brody din Galiţia, situat chiar la graniţe, pentru de-a cumpera una-alta. Finindu-şī oficerul rusesc afacerea, întră într'un restaurant. Aci vĕdêndu-l mai mulţī oficerī austriacī, merseră la el, şi resultatul conversărei lor fu, că oficerul rusesc a fost învitat la un prânz comun, dat în onórea lui, unde se ridicară mai multe toaste în sănĕtatea Ţarului şi a armatei rusescī, pe când musica militară cânta imnul rusesc. Oficerii austriacī presentară pe oficerul rusesc şi colonelului lor, apoi îi predete în aducere aminte un album cu subscrierī proprii. După-ce petrecură ast-fel bine împreună, însoţiră în corpore pe oficerul rusesc la gară, făcêndu-i încă oficerii dragonī escortă de onóre călare.

—o—

Mihail Ivanovicī, şeful de musică dela regimentul Siret Nr. 11 din armata română a fost înaintat, în diua de 1 Iunie 1895, în funcţiunea de inspector al musicelor militare, la vacanţa rĕmasă prin încetarea din viéţă a maiorului Eduard Hübsch.

—o—

Petroleul. De vre-o două lunī de dile preţul petroleului în Europa şi în America a crescut cu 60%. Causa se atribue micşorărei producţiunei petroleului american. Actualele surse sunt în descrescere; se caută isvóre nouĕ însĕ fără a se găsi petrol abundent; reservele şi stocurile în fine se isprăvesc în America şi o mare panică a cuprins lumea întrégă. Faţă cu acéstă împrejurare, mai mulţī capitalişti din centrul Europei au trimis representanţī lor în România pentru a studia producţiunea şi calitatea petroleului şi a stabili exploataţiunī puternice. Mişcarea acésta, dice „Cur. Fin.“, îşī are raţiunea ei, cunoscut fiind de-o parte, că petroleul român e superior ca calitate tuturor petroleurilor din lume, ér ca cantitate, se scie, că munţii Românieī posed isvóre nesecabile, carī nu aşteptă, decât a fi sistematic exploatate.

—o—

Richard Genée, cunoscutul poet şi compositor austriac, a murit alaltăerī în Viena. El a fost lângă Zell şi Suppée unul dintre cei mai talentaţī musicanţī şi libretiştī austriacī. A compus circa trei sute de operī, dintre carī cea mai bună este opereta „Der Millionenvetter“.

—o—

O sinucidere crâncenă. Din Constanţa se scrie, că Tătarul *Soli Iliaz* din comuna Circacei, în Dobrogea, fiind la câmp, a luat o jumĕtate litru de gaz, pe care şi-l'a turnat pe cap şi apoi i-a dat foc. Nenorocitul Tătar a murit în durerile cele mai crâncene.

—o—

Diletanţiī românī din Şebeşul săsesc vor arangia Duminecă, în 23 Iunie n., o Producţiune teatrală în pavilonul de vară dela otelul „La Leul de aur“. Intrarea: de persónă: 50 cr. Venitul curat e destinat pentru scop filantropic. Inceputul la 8 óre séra. După representaţiune petrecere cu dans. Se va representa opereta comică „*Hartă Rezeşul*“ şi comedia cu cântece „Cinel-Cinel“.

—o—

Rectificare. In poesia „Sub stejarī“ publicată în nr. trecut de Duminecă al fóiei nóstre, s'a strecorat în strofa 3, vers 3, o eróre de tipar, dicêndu-se: „Şi frĕmĕtul, ce se deprinde“, în loc de: „Şi frĕmĕtul, ce se *desprinde*“, ceea ce prin acésta rectificăm.

Dela raportorul nostru din Bla-şiu am primit, cu privire la cele publicate despre instalare, o rectificare, ce însĕ primindu-o prea târdiu, n'a putut sĕ mai între în numĕrul de Duminecă. Anume între persónele înşirate în nrul 118 al „Gazetei“, carī au asistat la instalare, ne spune, cā s'au străcurat unele erorī. Şi adecă deputatul Serb n'a fost de faţă şi nicī vre-un deputat Banffy. Asemenea s'a scris din eróre d-l Emerie Pop, în loc de Alexiu Pop, advocat în Cluşiu. Altmintrelea în notiţele fugitive, ce s'au luat, nicī că se putea sĕ nu se străcóre şi asemenī erorī.

Mai observă raportorul nostru, că prin foile din Cluşiu s'au colportat unele inesactităţī tendenţióse cu privire la toasturile ţinute la masa cea mare din (19) 26 Maiŭ. Aşa au susţinut, că d-l advocat Dr. Amos *Frâncu* ar fi ţinut un toast „agitatoric“, în care ar fi implicat şi pe intemniţaţī, etc. Acésta este cu totul neadevĕrat. D-l Dr. Frâncu a toastat pentru preotul român dela ţéră, care luptă în brazdă alăturī cu talpa ţĕrei, cu opinca. Acest preot, dilnic martir, a fost conducĕtorul firesc al unui popor, care însu-şī e martir, şi luptând împreună cu poporul, ni-a conservat limba şi legea. Preotul dela ţéră, îmbrăcând haina bisericei, n'a încetat de-a fi Român, pentru-că la din contră noi am fi adī creştinī, dér póte n'am mai fi Românī, etc. etc. Prin urmare insultele, ce se adresézā din acest incident d-lui Dr. Frâncu, se reduc la ura, ce o au gazetarii din Cluşiu faţă cu acest talentat advocat român.

Imprumutul ruso-chines.

Representanţii guvernului rus au încheiat cu grupul băncilor francese, în numele cărora trata „Banque de Paris et de Pays-Bas,“ convenţia pentru punerea în circulaţie a noului împrumut.

Multă lume nu a credut în posibilitatea realisărei acestui împrumut, deóre-ce nu credeau, ca Rusia sĕ ia intr'adevĕr asuprā-şī garantarea capitalului şi a dobândilor. Astādī a dispărut însĕ orī-ce îndoială. Convenţia s'a încheiat.

Imprumutul e de 400 milióne francī, cu o dobêndă de 4 la sută, şi fiind pe deplin garantat de Rusia, póte fi considerat, ca şi un împrumut pur rusesc. Rusia a şi fost aceea, care l'a propus, negociat şi încheiat.

In jurul împrumutului acestuia se rĕspândiseră felurite vestī. Intre altele se spunea şi se susţine şi astădī, că Rusia primesce din partea Chinei un comision de 1% pentru garantarea acestui împrumut şi, pentru-că băncile din Paris au luat asuprăle plasarea, se vedea aci o escludere a Germaniei, care participase împreună cu Francia şi Rusia la aplanarea conflictului iminent, isvorît din tratatul de pace dela Simonoseki. Imprumutul, aducênd folóse materiale Rusiei şi Franciei, Germania era privită ca desavantagiată. „Post“ din Berlin a publicat însĕ o notă oficiósă, în care declară conclusiunea privitóre la Germania ca neîntemeiată, pe cuvênt, că guvernul german n'a avut interes de-a se amesteca în astfel de transacţiunī financiare.

Programa esamenelor

dela finea anului şcolastic 1894—95 la scólele române gr. or. din Braşov.

Esamenele de maturitate.

In *14* şi *15 Iuniu* v. va fi esamenul oral de maturitate la şcóla comercială. In 19, 20 şi eventual în 21 Iuniu v. va fi esamenul oral de maturitate la gimnasiu La esamenele de maturitate nu pot lua parte şcolarii; pentru publicul mare ele sunt deschise.

Esamenele publice de încheiere.

A) *La gimnasiu. Joi.* în 22 Iuniu v. 7½—8½ Geografia politică, cl. VII. — Dr. I. Blaga. 8½—9½ Limba maghiară, cl. VI. — Dr. I. Bunea. 9½—10½ Istoria (evul med.), cl. V. — V. Goldiş. 10½—11½ Limba română, cl. IV. — P. Dan. 11½—12 Declamaţiune. 3—4 Religia şi limba germană, cl. III. — I. Popea. 4—5 Geometria, cl. II. D. Făgărăşan. 5—6 Limba latină, cl. I. — P. Dan.

B) *La şcóla comercială şi reală. Vinerī*, în 23 Iuniu v. 7½—8 Dreptul cambial, II. com. — I. Socaciu. 8—8½ Merceologia, II. com. — A. Vlaicu. 8½—9½ Principii şi aritmet. comercială, I. com. I. C. Panţu. 9½—10½ Limba maghiară, IV. reală. — N. Bogdan. 10½—11½ Fisica, III. reală. — I. Maxim. 3—3½ Germana, II reală. — I. B. Boiu. 3½—4 Istoria naturală, II. reală. G. Chelariu. 4—4½ Limba română, I. reală. — I. B. Boiu. 4½—5 Geografia, I reală. — P. Dan.

Notă. Esamenele se ţin în sala festivă a gimnasiului.

C) *Tóte şcólile medii* vor avé *Sâmbătă în 24 Iuniu v.*, 5—6 p. m, esamenul public din gimnastică, ce se va ţiné în sala de gimnastică a şcólelor medii. — P. Roşca. *Joi în 29 Iuniu v.*, (diua sfinţilor apostolī Petru şi Pavel), după serviciul divin, la care vor participa toţī şcolarii, se va încheia anul şcolastic 1894/95 cu un discurs ocasional rostit de directorul institutului, după care va urma cetirea clasificaţiunilor şi distribuirea premiilor în sala cea mare a institutului. La esamenele acestea, precum şi la festivitatea de încheiere a anului şcolastic, se invită cu tótă stima părinţii şcolarilor, amicii şi bine-voitorii acestor şcolī.

Braşov, în 5 Iuniu v. 1895.

Direcţiunea.

Convocare.

Reuniunea învĕţătorilor românī gr. or. din despărţĕmêntul Făgăraşului îşī va ţiné a doua adunare generală din ést an *Duminecă, în 18 Iunie n. c.* în opidul *Făgăraş* la care se conchiamă toţī membrii şi se invită a participa toţī binevoitorii acestei corporaţiunī. Epitropiile parochiale şi şcolare sunt îndatorate a provedé pe învĕţătorī cu diurne de 1 fl. şi pauşal de călĕtoria.

Programa: 1) La 8 óre a. m. serviciu d-deesc în biserică; 2) Participarea în corpore la esamenul şcólei române din loc; 3) Deschiderea şedinţei; 4) Conferinţă didactică asupra esamenului; 5) „România“ prelegere practică de I. Ciungora; 6) „Fasolea“, prelegere practică de V. Bărbat; 7) „Pilda sĕmĕnătorului“, prelegere practică de D. Chiujdea; 8) „Triunghiul“, prelegere practică de M. Muşat; 9) „Fenomenele naturale: aborii, norii, plóia, zăpada, roua şi bruma“, prelegere practică N. Roşca; 10) Balcanul şi Carpatul, declamaţiune de N. Ludu; 11) Raportul cassarului şi încassarea taxelor; 12) Inchiderea şedinţelor.

Făgăraş, 23 Maiŭ 1895.

Nicolau Aron, preşedinte. *I. Berescu*, secret.

DIVERSE.

Cât costă armata? Susţinerea întregei armate austro-ungare împreună cu honvedimea costă în acest an *180,496.328 fl.* Efectivul întregei armate austro-ungare în timp de pace este: 23,445 oficerī; 330.807 ostaşī de rĕnd; 59,916 cai şi 1048 tunurī. Germania cheltuesce cu armata 498,540.909 fl. şi întreţine 24,590 oficerī, 559.180 ostaşī de rĕnd, 96.844 cai şi 2340 tunurī. Francia cheltuesce 433,597.789 fl. şi întreţine 28.555 oficerī, 532.640 ostaşī de rĕnd, 141,059 cai şi 2890 tunurī. Socotind numĕrul poporaţiunei din monarchia austro-ungară cu 41.8, din Germania cu 49.6 şi din Francia cu 38·4 milióne, resultă, că la noi *de fiă-care cap* se plătesce pentru cheltuelile armatei 4.311 fl., în Germania 10·051 fl., ér în Francia 11·016 fl.

Mijloc de a se păzi de trăsnet. Domnul Schuster din Londra observă, că cel mai bun mijloc în contra trăsnetului e apa. In loc de a-ne adăposti în timp de furtunī, trebue sĕ ne lăsăm a fi muiaţī de plóiă, séu décă e cu putinţă sĕ ne aruncăm chiar într'un lac. De mult încă Franklin observase, că e mai uşor a trăsni un şórece uscat, decât unul udat.

Literatură.

In editura librăriei *Fraţii Şaraga* din Iaşi a început sĕ apară o nouă colecţiune de scrierī, sub numirea „Biblioteca Saraga“ cu acelaşī format şi preţ, ca „Biblioteca Universală“ din Lipsca. Până la 1 Septemvre va apăré tot la 15 dile câte un volum, ér dela prima Septemvre încolo în fiă-care Duminecă câte-un volum, conţinênd scrierile cele mai de frunte ale autorilor celebri strĕinī, precum şi producţiunile cele mai meritóse ale autorilor noştri. Preţul unui volum este *numai 25 banī* (13 cr.) A şi apărut primul volum conţinênd povestirea „Stăpân şi slugă“ de renumitul scriitor rusesc *L. Tolstoi*. In comparaţiă cu preţul, acest volum, care conţine 79 pag., este în adevĕr cât se póte de eftin.

*

Memoriī din 1848/49 de Vasilie Moldovan, broşură elegantă, de 11 cóle, format 8°. Preţul unui esemplar e: **50 cr.** séu **1 corónă**, plus 5 cr. porto poştal; pentru România şi străinătate *1 franc 50 banī*. Comandele se pot face la adresa: *Traian H. Pop*, publicist, *Braşov* (Brassó) séu la *administraţia* „*Gazetei Transilvaniei*“.

*

In tipografia „A. Mureşianu“ din Braşov a apărut: **Povestirī economice** despre grădinărit, economia câmpului, vierit şi pădurit, de *Ioan Georgescu*. O carte fórte folositóre pentru plugarī, scrisă în stil uşor de priceput. Cartea are 136 pag. şi costă 25 cr. De vêndare la tipografia „A. Mureşianu“ în Braşov, şi la autorul în Scorei (p. u. Alsó-Porumbák).

*

„Prietinul săteanului român“. Aceeta este titlul unei frumóse colecţiunī de „sfătuirī în formă de dialog pentru elevī şi adulţī, compusă de *Ioan Pop Reteganul*. Cu un adaus de poesii alese“. Acéstă cărticică conţine vre-o 13 dialogurī fórte potrivite şi instructive pentru popor, precum şi vre-o 30 de poesii frumóse. Un esemplar, de 206 pag., costă 30 cr. De vêndare la tipografia editóre „*Aurora*“ *A. Todoran* în Gherla (Szamosujvár).

*

Istoria Impĕratului Traian şi a contimporanilor sĕi, de Dr. *Heinrich Francke*, traducere autorisată de *Petru Broşteanu* Fascicul I. Braşov 1895. Editura traducĕtorului. *Cuprinsul*: *Partea primă*: *Afacerile esterne ale Imperiului roman sub Traian. Viéța şi rĕsbóiele lui Traian.* I. *Patria lui Traian.* II. *Numele şi dignitatea lui Traian*: A) Filius; B) Tribuniera potestas; C) Consul; D) Pater patriae; E) Optimus princeps; F) Germanicus; G) Dacicus; H) Parthicus; I) Caesar; K) Imperator. III. *Familia lui Trajan:* A) Traian pater; B) Pompeia Plotma; C) Marciana Motida. IV. *Traian în Germania*: A) Colonia Traiana; B) Documentes agri, Limes Romanorum; C) Munimentium Traiani; D) Castrul la gura rîului Main; E) Re'ntórcerea lui Traian din Germania. V. *Geții şi Dacii*: A) Teara; B) Rĕsbóiele Geților séu Dacilor înainte de Traian: 1. Filip Macedoneanul; 2. Alecsandru cel mare; 3. Lysimachus; 4. Galii; 5. Bastarnii; 6. M. Livius Drusus; 7. Crasus.

Intențiunea d-lui P. Broşteanu la traducerea şi edarea acestui op este, precum se vede şi din învitarea de prenumerațiune: a procura poporului român ocasiunea, d'a cunósce mai d'aprópe viața şi faptele Impĕratului Traian şi prin aducerea aminte de descedența sa gloriósă, a'l întări în virtuțile sale strămoşescĭ, a redeştepta şi cultiva simțĕmêntul de consciință şi de demnitate națională, şi astfel a-l însufleți şi oțeli pentru o resistență puternică în luptele funeste, ce s'au întins pe tóte liniile vieței nóstre pentru limba şi individualitatea nóstră națională.

D-l Broşteanu a făcut însĕ mai mult decât a fost promis în învitarea sa de prenumerațiune, şi spre surprinderea cea mai plăcută a cetitorului, 'i se presintă fasciclul I. pe pagina primă a învĕlitórei cu o heliogravură, representând busta Impĕratului Traian după o monetă originală, apoi cu o ilustrațiune fórte frumósă, representând statua imposantă a Impĕratului Traian după cea din Museul din Neapole.

După împărtăşirile primite dela d-l Broşteanu, se vor adauge la fiă-care fascicul câte una séu două ilustrațiunĭ: impĕratul Traian, apoi zidirĭ monumentale, scene din rĕsbóiele Daciei de pe columna traiană etc. etc.

Un format plăcut, un tipar curat şi bine îngrijit, un stil uşor şi fluid, pe lângă tóte greutățile, cu care are a se lupta traducĕtorul la tălmăcirea cât se póte de fidelă a ideilor, cugetelor şi espresiunilor scriitorului originar. Tóte aceste ne îndémnă, şi cu privire la nobila intențiune a d-lui Petru Broşteanu, a-i recomanda opul acesta de o valóre nedisputabilă, în modul cel mai călduros binevoitorului sprijin al publicului românesc.

*

In editura librăriei W. Krafft din Sibiu a apărut: **Indreptar pentru întemeiarea băncilor rurale după sistemul F. W. Raiffeisen,** un studiu de mare actualitate pentru noi, scris de d-l *Ioan Costin*, preot şi redactorul „Economuluĭ“. Opul e însoțit de-o prefață a autorului, în care esplică importanța acestei scrierĭ, mai ales pentru împrejurările nóstre de adĭ, şi face un călduros apel la preoțimea română, ca sĕ ia în mâna sa cestiunea întemeierei acestor fel de băncĭ, imitând clerul din Italia, care cu ajutorul băncilor acestora, a întrunit în mâna sa puterea morală şi materială a credincioşilor, punênd în uimire şi confusie pe vrăjmaşiĭ bisericei. Recomandăm acéstă scriere interesantă atentiunei publicului nostru, mai ales a preoțimei. Prețul 60 cr.

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Iunie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.40
Renta de corône ung. 4% . . .	99.40
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	125.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	103.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	123.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	98.35
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.75
Imprum. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	148.—
Renta de hârtie austr.	101.35
Renta de argint austr.	101 40
Renta de aur austr.	123.—
Losurĭ din 1860	156.75
Acții de ale Băncei austro ungară.	1078.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	490.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	408.25
Napoleondorĭ.	9.63
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.42½
London vista	121.55
Paris vista	48.20
Rente de corône austr. 4%. . .	101.50
Note italiene.	45.95

Cursul pieței Braşov.

Din 17 Iunie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.52	Vênd.	9.56
Argint român.	Cump.	9.48	Vênd.	9.53
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.58	Vênd.	9.60
Galbenĭ	Cump.	5.70	Vênd.	5.75
Mărcĭ germane	Cump.	59.13	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	129.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.75	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.25	Vênd.	101.25

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria **Nicolae Ciurcu.**

Birourile: Têrgul botelor nr. 22, etagiul I.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.